

Список використаних джерел:

1. Абламський С.Є. Захист прав і законних інтересів потерпілого у кримінальному провадженні : монографія за загальною редакцією доктора юридичних наук, професора О. О. Юхна. Харків: Панов, 2015. 240 с.

2. Лисюк Ю.В. Процесуальна форма як гарант прав і свобод людини у кримінальному провадженні. *Впровадження нового Кримінального процесуального кодексу України в правоохоронну діяльність та навчальний процес: досвід та шляхи удосконалення* : матер. наук.-практ. конф., м. Харків, 5 квіт. 2013 р. МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х.: ХНУВС, 2013. С. 52-56.

3. Рекомендация R (85) 11 Комитета министров государствам-членам относительно положения потерпевшего в рамках уголовного права и уголовного процесса от 28.06.1985 г. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_127.

4. Капліна О. В. Міжнародно-правові стандарти захисту прав потерпілих у кримінальному процесі: інтерпретація і проблеми імплементації в національне законодавство України. *Вісник Хмельницького ін-ту регіонального управління та права*. 2004. № 1–2. С. 224–225.

5. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении мер, не связанных с тюремным заключением (Токийские правила) : Резолюцией 45/110 Генеральной Ассамблеи ООН от 14.12.1990 г. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_907.

О.Ю. Поцюрко,

*кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри соціально-гуманітарної підготовки,
факультету № 3*

*Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
(Львівський державний університету внутрішніх справ),*

М.М. Поцюрко,

*кандидат філософських наук,
доцент кафедри гуманітарних дисциплін,
(Львівський державний університет фізичної культури
ім. Івана Боберського)*

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ТА СВОБОД ГРОМАДЯН ТА РОЗБУДОВИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО ТАНУ

Зважаючи на географічний, історичний, ментальний, культурний, цивілізаційний та чимало інших факторів, які значним чином впливають на розвиток громадянського суспільства в Україні, а також на вибір євро

інтеграційного вектору, протистояння між Україною та росією було неминучим. Нажаль воно вилилося у страшну та кровопролитну агресію та окупацію.

Суспільство потрапило у нові обставини, змушене відповідати на нові виклики, пристосовуватися до нової реальності. Знову і знову ставити питання, які стосуються значущості власної свободи та спів відповідальності за все те, що коїться довкола українців. Як кажуть чимало науковців з'явилося багато проблем, і водночас з'явилося багато можливостей. Пересічний громадянин України фактично оцінює два світи (демократії та авторитаризму), зрештою культурно, цивілізаційно та ментально він вже давно зробив свій вибір на користь одного зі світів.

Загострене відчуття можливості втрати людиною її найбільшої цінності життя, та власної захищеності в умовах воєнного стану, звертає увагу громадян на потребу переосмислення ролі та значення інституцій безпеки у структурі державної організації. Нажаль приходять на гадку вираз «Народ, який *не хоче годувати свою армію*, незабаром буде змушений годувати чужу», всі знали що в нас проблеми, проте не було перш за все політичної волі щоб їх вирішити.

Сьогодні вкрай актуальним, зважаючи на введення в Україні воєнного стану, для українських громадян є питання обороноздатності держави та реалізації громадської безпеки. Їх вирішенням, зокрема займаються службовці Національної поліції України.

Одна з ключових вимог, які висуває сучасне суспільство до держави є впевненість у власній безпеці та відчуття захищеності з боку органів державної влади.

Основна мета діяльності Національної поліції визначена Законом України «Про Національну поліцію», перша стаття якого стверджує про те, що «Національна поліція України (поліція) - це центральний орган виконавчої влади який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку» [5]. Основним завданням діяльності Національної поліції є забезпечення верховенства права, дотримання та захист конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану визначається чинним законодавством, перш за все Законом України «Про правовий режим воєнного стану» [6]. Відповідно до цього закону Національна поліція переорієнтувалася на здійснення діяльності яка передбачає «відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень» [6]. Також Національна поліція сприяє діяльності військової адміністрації, судів, прокуратури, судових органів в період дії воєнного стану; звітує перед військовою адміністрацією про правове становище на відповідній території, бореться зі злочинністю, здійснює охорону громадського порядку та результати діяльності [6].

Як стверджує О.С. Єлісеєва «спектр повноважень, що покладений на кожного поліцейського, збільшується і є направленим на максимальне забезпечення вирішення ситуацій на місцях із забезпеченням особистої безпеки поліцейського» [3].

Крім того 15 березня 2022 року народні депутати України ухвалили Закон (проект № 7147) «Про внесення змін до законів України» «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою вдосконалення діяльності поліції, у тому числі під час дії режиму воєнного стану» [4].

Зважаючи на воєнний стан поліцейських наділили додатковими повноваженнями, зокрема:

- поліцейський за письмовим запитом одержує від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб державної форми власності інформацію, необхідну для виконання завдань і повноважень поліції, зокрема про військовополонених;

- конвоювання осіб, затриманих за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі, а також охорона їх у залі суду;

- поліцейський може утримувати в ізоляторах тимчасового тримання осіб, затриманих за вчинення кримінальних або адміністративних правопорушень, осіб, щодо яких як запобіжний захід застосовано тримання під вартою, осіб, підданих адміністративному арешту, а також обвинувачених і засуджених;

- представництво та виконання зобов'язань України в Міжнародній організації кримінальної поліції – Інтерполі;

- співробітництво з Європейським поліцейським офісом (Європол);

- збір біометричних даних осіб, у тому числі шляхом дактилоскопіювання;

- здійснення адміністративного нагляду відповідно до закону [4].

Робота Національної поліції в умовах воєнного стану ускладнилась і потребує «забезпечення її необхідними матеріально-технічними ресурсами для розробки алгоритмів дій поліції під час можливої надзвичайної ситуації такої як наприклад захоплення будівель органів влади, особливо важливих об'єктів, заручників тощо [2, с. 30]. Дуже гостро постає питання в грамотному плануванні роботи поліцейських, що є запорукою ефективної діяльності підрозділів превентивної діяльності.

Є. С. Гніденко наголошує на тому, що «стандартне планування в умовах воєнного стану, наприклад, організація оперативно-розшукової операції у разі озброєних злочинних груп, вимагає певного досвіду керівника, знання місцевості, аналізу бойової обстановки тощо» [1].

В нових умовах виникає потреба в значній комунікації Національної поліції з суспільством. Важливого значення набуває психологічна підготовка працівника поліції, його стресостійкість та здатність реагувати на зростаючу кількість конфліктних ситуацій, вміння зорієнтуватися у раптових

непередбачуваних ситуаціях. Крім превентивної, профілактичної, Національна поліція також виконує і виховну функцію.

В час війни поліція реагує на зростання загрози проявів тероризму, криміналізацію суспільства, розвиток «тіньової економік», на різноманітні прояви кібер злочинності, забезпечує громадську безпеку.

Список використаних джерел:

1. Гіденко Є.С. Дії працівників національної поліції України в умовах воєнного стану. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5364>

2. Голуб М.В. Взаємодія поліції та населення як обов'язкова умова забезпечення належного стану публічного порядку в сучасних умовах. *Форум права*. 2016. № 2. С. 30-33.

3. Єлісеєва О.С. Особливості діяльності Національної поліції України в умовах воєнного стану. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/df0a9048-4a26-4e04-bbd0-c77fd3906a23>

4. Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії режиму воєнного стану : Проект Закону України від 15.03.2022 р. № 7147. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#Text>

5. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

6. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 р. № 28 ст. 250 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

І. М. Проць,

кандидат юридичних наук, доцент

доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін

Інституту права

(Львівський державний університет внутрішніх справ)

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день економіка України переживає глибокі структурні зміни, які змусили по-іншому поглянути на стан та перспективи розвитку усієї банківської системи та окремих її сегментів. Примітним є той факт, що економічні перетворення в Україні відбуваються на тлі масштабних проблем та нестабільного розвитку зовнішнього середовища, що призводить до зміни пріоритетів при реалізації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони,